

Tillykke med din hvalp, dette er tips til en god start med din hvalp.

Hvordan kan jeg hjemmetræning min nye hvalp.

Det vigtigst når du får en ny hvalpe er den først tid foregår stille og roligt.

Når hvalpen kommer til sit nye hjem udvides dens verden. Det vil i praksis sige, at hvalpen skal lære at venlige, fremmede mennesker, andre hunde og dyr samt nye miljøer også er en del af dens verdens billede. Denne vigtige tilvænning kalder man prægning og socialisering. Den starter allerede hos opdrætteren og skal fortsætte, når du får hvalpen hjem.

Hemmeligheden bag vellykket prægning og socialisering af hvalpen er, at prøve at se verden med hvalpens øjne. Sørg for, at hvalpen får flest mulige positive oplevelser inden den er et år gammel. De første ca. 6 mdr. er de vigtigste, det er nemlig i denne periode, at hvalpen er specielt modtagelig for de nye indtryk. De positive - og negative! - indtryk hvalpen får i denne periode, vil den bruge som en slags reference, når den senere i livet befinder sig i en lignende situation.

Begynd med korte, positive møder med mennesker og dyr, samt ture rundt i de udendørs omgivelser. Hvalpens naturlige nysgerrighed gør, at den gerne vil udforske omgivelserne og det skal du støtte den i. I takt med de positive oplevelser vil hvalpens selvtillid vokse, og snart vil hvalpen tillidsfuldt følge dig, hvor du end går.

Miljøtræning af hund er nærmest det vigtigste for at få en velfungerende hund.

Muligvis endda endnu vigtigere end lydighedstræning – kan hunden ikke klar miljødelen vil den få svært ved at indlære nyt i et ukendt miljø. Ved at træne i forskellige typer af miljøer, venner hunden sig til de forskellige ting der er i et miljø – både de ting den skal gå i til dagligt, men også gerne de udfordringer der ellers kan mødes.

I hvalpe-perioden skal hunde møde alle mulige slags miljøer, og det er vigtigt at du overvejer hvilke omgivelser din hund vil komme til at møde i løbet af livet. Skal den kunne komme med i byen? Skal den kunne køre tog? Eller skal den med til sønnens fodboldkampe? Hvis ja, så er det vigtigt at den oplever det i løbet af de første måneder af dens liv og venner sig til det. Vores liv er dog sjældent forudsigelige, og derfor er det også godt at træne hvalpen til andre miljøer, også selvom det umiddelbart ikke virker vigtigt. Således bliver den bedst rustet til at klare livets uforudsigelighed.

Hvis hvalpen får godbidder, når den er ude og opleve nye ting, vil den koble de nye oplevelser med godbidderne. Da de fleste hvalpe synes at godbidder er noget af det bedste i verden, vil denne kobling være positiv. De gode associationer som hvalpen danner, kan hjælpe til at få hunden til at føle sig tilpas og glad i de nye omgivelser.

Med alle de ting, man gerne vil venne sin hvalp til, kan man nogle gange komme til at præsentere den for meget for hurtigt, således at hvalpen bliver overstimuleret af alle de nye indtryk. Træn i korte intervaller, max 10-15 minutter af gangen.

Eks. på oplevelser der kan være med til at styrke hundens miljøtræning.

Hunden skal ikke nødvendigvis opleve det hele. Kun til inspiration.

Mænd med skæg

Gamle mennesker med rollator

Person med styrthjelm

Gamle mennesker med stok

Kvinder med Burkal

Mænd og kvinder med paraplyer

Voksne med barnevogne
Børn der råber og leger
Børn der kælker eller løber på rulleskøjter
Babyer
At gå på fortovet og blive overhalet af en cykel
Voksne venlige hunde gerne på afstand og lad ikke nødvendigvis hundene hilse på hinanden.
Andre hvalpe i samme alder
Hunde med stritører eller hænge ører
Unghunde (forsigtig de kan være voldsomme) helst på lidt afstand.
At gå på fortovet og blive overhalet af en kondiløber
At gå forbi en dør der går op af sig selv
At gå forbi en masse indkøbsvogne
At kører i bil – i bur eller sele
Lyden og synet af en græsslåmaskine
At gå under et tæppe
Katte
Møde får og lam eller geder
Høns og haner
Møde fugle i bur
Heste og køer
Møde marsvin/tamme rotter/kaniner
Stå på et bord
Gå forbi et bål
Lyden af gryder og potter der tabes
Lyden af et tog, At kører med tog
Lyden og synet af støvsuger
Lyden af hårtørrer
Lyden af tordenvejr/ Haglvejr (køb en lyd CD)
At kører med elevator
Lyden af en bus der stopper og starter
Voldsom regn
Gå i skoven – over grene og mos
Høj musik og råbende mennesker
Lyden af motorsav
NYTÅRSFYRVÆRKERI (køb en lyd CD)
Gå på bobbelplast eller tagmetalplade
Lyden af knallert eller motorcykel
Gå på en presenning som er krøllet lidt sammen
Høje BIB lyde fra feks. røgalarm
Gå på en masse halm eller tørre blade
Lyden af ambulance/brandbil
Løbe igennem tunneler
Gå på badebro
Gå rundt i mellem tomme plastflasker i et børnebadekar
Lyden af vasketøj, poser og flagsnor der larmer i vinden
Gå rundt mellem farvede plastbolde i et børnebadekar
Gå i gennem en stor vandpyt
Gå og løbe i sand, Gå på småsten

Soppe eller bade i en sø eller et hav
Opleve lyden af grise eller køer
Opleve lyden af brandbiler, politi og ambulance
Gå balance på en stor træstamme
Kravle under store grene i skoven
Cyklister der ringer med klokken
Møde en person i kørestol
Møde ældre på et plejehjem
Lyd og bevægelse af mange fugle f. eks måger ved havet

Godbidder er gode i denne træning, men vær også opmærksom på de ikke skal tage hele fokussen fra selve træningen, det er godt at være forholdsvis neutral, og lade hunde tage indtryk ind.

Hundeejeres ubetænksomhed er hvert år skyld i, at mange hunde mister livet. Du skal bl.a. være opmærksom på følgende:

Stejle og glatte trapper, balkoner og altaner, blottede el-ledninger, div. kemikalier - husk badeværelset, køkkenet og udhuset, muse- og rottegift, huller i hegnet eller gammel hegn hunden kan komme til skade på, havebassiner og swimmingpools med høje kanter, giftige planter, blomsterløg, små genstande som hvalpen kan sluge m.m. Gennemgå derfor hjemmet - ude og inde - for steder, hvor hvalpen potentielt kan komme galt af sted.

Stejle trapper, El-kabler, rengøringsmidler m.v. kan gøre livet farligt for den nysgerrige hvalp.

Husk også at lukke døren til "pulterrum" og andre rum, du ikke p.t. behøver at have adgang til. Det gør det trods alt mere overskueligt at holde øje med hvalpen. Sørg også for at fjerne nipsgenstande, skrøbelige potteplanter, dyre italienske lædersko og arvestykker du ikke kan tilgive, at hvalpen sætter tandmærker i.

Hvile og god beskæftigelse

Når man betragter sin hvalp, vil man bemærke, at den veksler mellem aktivitet og hvile. Begge dele er vigtige for hvalpens udvikling. Har man børn i huset skal også de lære at respektere, at hvalpen skal have fred og ro, når den er træt. Hvalpen har i den første tid ikke det store behov for motion, men har derimod behov for nye, spændende oplevelser der styrker dens mentale udvikling. Man bør stimulere hvalpen i at bruge alle dens sanser, herunder også dens lugtesans.

Hvalpens søgeudvikling stimuleres samtidig med at den trættes mentalt, når den finder godbidder.

Når vi hundeejere, flinke som vi er, serverer hundens foder i madskålen, fratager vi hunden glæden og udfordringen i at bruge næsen, kroppen og hjernen. I naturen ville ulven/hunden skulle søge efter et byttedyr, følge sporet over mange kilometer og endelig fange byttet. Det skal tamhunden ikke, men den har stadig brug for at anvende næsen og få trættes sanserne!

Ved at lade hvalpen søge efter en del af sin mad på græsplænen og lede efter gemt legetøj inde og ude, stimulerer vi dens sanser og trætter den på en naturlig måde.

Hvalp og ejers opbygning af relation.

Det er af stor vigtighed, at hvalpens oplevelser bliver gode og succesfulde, så dit og hvalpens samarbejde og jeres indbyrdes relation udvikler sig til at blive et stærkt bånd imellem jer. Det sikrer

du ved at tage hensyn og tilrettelægge socialiseringen og træningen således, at du i tempo og sværhedsgrad ikke kommer til at presse hvalpen eller hunden unødigt.

Hvalpen vil også forsøge at erobre en sko, legetøj eller andre interessante "forbudt objekter". Løb ikke efter hunden, men afled i stedet hunden. Afledningen kan bestå i at få hundens opmærksomhed - eksempelvis med en godbid - når hunden kommer til dig, så byt genstanden med en godbid. Fjern herefter objektet som er forbudt at besidde.

Former for belønning.

Stemmen: Glad, livlig og motiverende ros med stemmen, er positivt forstærkende. Brug gerne stemmen sammen med godbidder, eller hvis du ser hunden gøre noget positivt.

Godbidder: Det er en god ide at bruge godbidder, når du lærer hunden noget nyt. Godbiddet forstærker din ros og får hunden til at gentage adfærden. Træn men hunden når den er sulten - ikke når den lige har spist eller er træt. Vælg godbidder hunden er rigtig glad for. Godbidderne skal være meget små og lette at tygge. Du skal kunne give hunden 25-30 godbidder uden at den bliver mæt! Prøv dig frem og lav en liste over de godbidder din hund er glædest for, eksempelvis: Pølse og ost i terninger, tørkost, tørret lever, kogt kylling, bløde Frolic trykket i kvarte stykker m.m.

Leg og berøring: Når hunden har fået forståelsen for øvelsen, eller hvis hunden slet ikke er interesseret i mad, kan du belønne hunden på andre gode måder. Leg og berøring kan også bruges som positiv forstærkning.

Vær opmærksom på om måden du belønner hunden på, stresser eller beroliger hunden! For eksempel: Leg med en tennisbold, fodbold, frisbee eller leg med andre hunde er stressende. Berøring du ved hunden holder af, så som massage, blive kælet, nusset og talt roligt til, er at foretrække, hvis du skal indlære adfærd som kræver ro og koncentration.

Det er ikke *kvantiteten*, men *kvaliteten* der tæller! Træn derfor i korte sekvenser og hold flere pauser. Men træn gerne flere gange om dagen af 5-10 min. varighed (kortere med små hvalpe). Slut altid mens legen er god og hunden stadig virker interesseret og slut altid med succes.

Anvend træningsmetoder, som er baseret på belønning. Det handler om at belønne hunden, når den gør noget ønsket – og ignorere eller forhindre det, når den gør noget, du ikke ønsker. Tal ikke unødvendigt hårdt til din hund og brug aldrig fysisk afstraffelse.

At hunden kan finde gemte godbidder inde og ude.

Uanset om din hund tilhører gruppen af f.eks. jagthunde, spidshunde, tjenestehunde eller selskabshunde, er det af stor betydning, at hunden får lov at anvende sin næse funktionelt. I vores samfund i dag, er det ikke nødvendigt, at hunden selv skaffer sin føde. Vi serverer maden for hunden, og giver den således ikke mulighed for at anvende sine naturlige egenskaber for, at gå på jagt. Søgen efter et bytte er en af de primære egenskaber i jagten. Hunden har et naturligt behov for at søge efter føde, og det er vigtigt at vi så tidligt som muligt - og gennem hundens liv i øvrigt - tilgodeser dette behov.

Mange hundes problemer, hænger desværre ofte sammen med manglende aktivering. En fornuftig balance mellem samvær med mennesker og hunde, motion og mentalstimulering ved eks. søgeudvikling, er med til at skabe en sund og velfungerende hund. Søgeopgaver er naturligt

trættende og afstressende både fysisk og mentalt, og de kan virke forbyggende mod bl.a. destruktiv adfærd, når hunden er alene hjemme.

Hunden oplever hovedsageligt omverdenen gennem lugtinformationer ved brug af næsen. Hundens formidable evne til at genkende lugte, anvendes i dag i flere sammenhænge, såsom at finde bortkomne personer og anskudte dyr, landminer, malm, kviksølv, gas, mug og skimmel-svampe og sågar lokalisere hudkræft på mennesker.

Målsætningen i dette træningspas er ikke, at gøre dig og din hund professionelle i søge arbejde, men i stedet at vække jeres interesse for hundens evne til at bruge næsen. Endvidere ønsker vi, at give jer idéer til hvordan I kan lave sjove "søge-finde-lege" der hjemme, og når I er ude at gå tur sammen. Men simple søgeøvelser kan også gøre luftturen interessant og anderledes.

Træningen kan udføres både inden- og udendørs. Der må ikke være forstyrrende elementer til stede, såsom familiemedlemmer der leger i nærheden o. lign. Sørg for at hunden ikke lige har spist, men tilrettelæg øvelsen inden hvalpens normale spisetid. Hunden vil således være højmotiveret for søget.

Sæt dig på hug. Hold hunden i halsbåndet. Kast 3 - 4 godbidder i en radius af ca. 1 - 2 meter. Slip hunden når den sidste godbid rammer underlaget (enten lavt græs, gulvtæppe el. lign.) uden brug af kommando. Hunden påbegynder instinktivt at søge efter godbidderne. Ros hunden afdæmpet, hver gang den finder en godbid. Hunden skal ikke have hjælp til at løse opgaven.

Det er vigtigt, at du træner i korte sekvenser, også selv om hunden søger med stor interesse.

Hold en pause på ca. 5 min., hvorefter du gentager præcis samme øvelse.

Hold endnu en pause. Tredje gang kaster du godbidder ud i forskellig afstand, nu øget til ca. 3 meter.

Når hunden er sikker i denne øvelse, efter et par dage med succes - gå da videre til næste træningspas.

Udendørs: Find et sted med relativt højt græs (20-25 cm), hvor du uforstyrret kan træne med hunden. Afgræns området, således at det har en størrelse på ca. 5 x 5 meter, hvorefter du sammen med hjælperen, overtramper området - går på kryds og tværs, og afsætter fært. Er du alene, så kan du binde hunden af til et træ.

Til inspiration kan I lægge godbidder og lad hund selv finde dem i huset, haven eller i skoven. F.eks. læg godbidder synligt rundt i et rum i huset, hvor hunden må være og efterfølgende lad hunden selv finde dem og ros hver gang hunden finder en godbid.

Lær hunden at komme til dig, når du kalder.

Det er imidlertid oplagt at begynde indkaldstræningen, når hvalpen er lille og afhængig af os. Det er nemt, og hunden bliver hurtig vant til og glad for at komme, når vi kalder på den. Kald på hunden flere gange om dagen - både ude og inde - og beløn hunden hver gang den kommer hen til dig. Til at begynde med vis hund du har en godbid i hånden og hav strakt arm, når hunden kommer hen til hånden lad hunde spise godbiden, dette gøres få gange. Når hunden ved du har en godbid i hånden belønner du først når hunden er helt henne ved dig og sid gerne på hug. Evt. klap hunden let på siden og ros den med en blød stemme. Du må gerne belønne med flere godbidder, men kun 1 af gangen. Kald ikke på hunden hvis den er optaget af et eller andet for så vil den med stor sikkerhed ikke komme. Træn dette med kort afstand til hunden og HUSK belønning hver gang hunden kommer, ros med en glad stemme i lige dette øjeblik hunden vender rundt mod dig.

Introduktion til øvelsen: At gå "zig-zag"

Vi anbefaler, at du læser afsnittet trænings tips, før du begynder at træne din hund.

Nogle kalder "zig-zag" øvelsen for en "cirkus kunst", idet den ikke har et praktisk formål som nogle andre øvelser, men tag ikke fejl, denne form for træning er ligeså vigtig, idet det styrker hund og ejers evne til at kommunikere klart. Zig-zag øvelsen er en god samarbejdsøvelse. Øvelsen er endvidere sjov for både hund og ejer, og så kan hele familien tage del i denne form for træning.

Træn altid i korte sekvenser (meget korte sekvenser med hvalpe) og slut altid en øvelse med succes!

Træn i vante omgivelser i fred og ro. Træn uden line på hunden. Hav godbidderne inden for rækkevidde. Sig hundens navn, og ros og beløn (herfra kaldet RB) hunden for at se på dig.

Tag ca. 5 stk. små godbidder i hver hånd. Vis hunden at du har godbidder i hænderne. Hold en enkelt godbid i mellem fingrene i hver hånd og luk hånden om resten. Stil dig med let spredte ben. Start øvelsen med hunden på din venstre side. Ros hunden. Gem din venstre hånd på ryggen. Træd et skridt frem med højre ben. Før højre hånd bag om højre ben. Brug godbiddet i højre hånd til at lokke hunden mellem dine ben. Giv hunden en godbid, når den er på vej bag om dit højre ben. Når hunden er kommet om på din højre side, gentager du succes mod venstre side. Højre hånd på ryggen. Tag et skridt med venstre ben, før hånden med godbiddet bag om knæet, beløn hunden når den går bagom benet osv. Gentag 3-4 gange. Husk at træningen skal være sjov. Går det galt, så grin af det hele og prøv igen!

Hunden vil hurtigt finde ud af, hvad det er du ønsker, og følge din gang mens du guider hunden gennem zig-zag bevægelsen. Indledningsvis skal du rose og belønne hunden hver gang den udfører en drejning. Hold flere pauser og slut med succes. Hvis hunden mister koncentrationen, så bevæg dig livligt væk fra hunden og prøv igen. Slut øvelsen med succes (husk at træne korte sekvenser).

Øvelse: At give pote

Mål: At hunden giver pote på signal (andre varianter "high five", vinke m.m.) - Sjove øvelser der styrker samarbejdet mellem hund og ejer.

Når man har lært hunden at give pote, kan den også lære at "vinke" med poten eller udføre en "high five" (den amerikanske variant). Nogle omtaler disse øvelser som "cirkus kunster", idet de ikke har den samme praktiske anvendelse som nogle andre øvelser, men tag ikke fejl, denne form for træning er ligeså vigtig, idet det styrker hund og ejers evne til at kommunikere klart, altså gode *samarbejdsøvelser*. Øvelserne er endvidere sjove for både hund og ejer, og så kan hele familien tage del i denne form for træning.

Når du skal lære hunden at give pote, så træn i vante omgivelser i fred og ro. Træn helst *uden* line på hunden. Hav godbidderne inden for rækkevidde. Sig hundens navn, og *ros* og *beløn* (herfra kaldet R&B) hunden for at se på dig.

Vis hunden at du har en godbid i hånden. Luk hånden om godbiddet og hold hånden foran hundens snude (snudehøjde når hunden sidder). Hold hånden helt *stille* og *sig intet*! Hunden vil sikkert slikke på hånden, bide lidt i fingrene osv. På et tidspunkt vil hunden forsøge at få godbiddet fra din hånd, ved at bruge poten. Straks hunden løfter et forben (uanset hvor lidt), siger du "dygtig!" og giver den godbiddet. Korrigér ikke hunden hvis den rejser sig, mens den spiser godbiddet.

Bemærk! Hvis hunden ikke løfter poten ved den beskrevne metode, kan du prøve således: Sid foran hunden. Vis hunden en godbid. Hold den i snudehøjde. Før langsomt godbiddens skråt bagover hundens øre. Når hunden forsøger at nå godbiddens, vil den samtidig løfte det ene ben en smule. R&B straks hundens ben slipper jorden. Efter et par gentagelser kan du med flad hånd berøre poten.

Gå lidt til siden og gentag øvelsen. Husk, at tie stille og holde hånden stille. R&B hunden hver gang hunden løfter benet mod din hånd. Hunden vil hurtigt finde ud af, hvad det er du ønsker, at den skal gøre, og løfte benet straks du holder hånden frem mod den. Ros og beløn hunden hver gang. Slut med succes og hold flere pauser. Træn øvelsen flere steder i huset og senere i haven.

Hvis hunden mister koncentrationen, så bevæg dig livligt væk fra hunden, og prøv igen. Slut øvelsen med succes (husk at træne korte sekvenser).

Hunde er meget visuelt orienterede, og vil hurtigt associere din fremstrakte hånd med adfærden at give pote. Du kan med fordel gemme godbiddens i mellem tommel og pegefinger, og på den måde bliver håndsignalet en *udstrakt* håndflade.

Når hunden forstår det nye håndsignal, kan du bruge dette alene, kombinere kommandoen "pote" med håndsignalet eller bruge lydsignalet "pote" alene.

Husk at træne og vedligeholde alle tre signaler, hvis du ønsker at kunne bruge dem senere. Afslut altid med "fri!" kommandoen.

Når hunden er god til pote øvelsen, kan I introducere andre varianter som eksempelvis "high five" eller "vinke".

"High five" er pote med hånd- og potefladerne vendt opad. "Varm op" med et par almindelig poteøvelser. Udvid så øvelsen ved at vende håndfladen med front mod hunden. Afvent og beløn når hunden når den sætter poten mod din hånd. Når hunden genkender dit signal med håndfladen opad, kan du tilføje kommandoen "high five".

"*Vinke*" er et par "pote" gentagelser ud i luften *uden* kontakt til din hånd. Igen skal du starte med at "varme op" med et par alm. pote øvelser. Når hunden ivrigt løfter poten ved synet af din hånd, er det tid til at trække hånden væk fra hunden, således at I ikke har kontakt. Beløn hunden, straks du ser antydningen af et "vink" med poten. Gentag og beløn som beskrevet ovenfor. Tilføj først kommandoen "vinke", når du er sikker på at hunden forstår øvelsen.

Rigtig god fornøjelse med træningen.

Håber vi ses i kreds 14.

Du er velkomne til at kontakt hvalpetræner i kredsen for yderligere information.